

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Staten vill att Auroras klimatstämning avvisas – men utesluter inte hissprövning

Publicerad

21 JUN 2023

Staten har nu inkommit med svaromål i målet där organisationen Aurora har stämt denne för klimatöverträdelser. Enligt staten ska såväl fastställelse- som fullgörelseyrkandet avvisas av processrättsliga och konstitutionella skäl. Man motsätter sig dock inte att vissa frågor kopplade till avvisningsyrkandena prövas av Högsta domstolen genom hissprövning.

I november 2022 lämnade miljöorganisationen Aurora in en stämningsansökan till Nacka tingsrätt, där staten stäms för påstådda klimatöverträdelser.

Organisationen yrkar i första hand på att domstolen ska fastställa att det utgör en kränkning av kärandens rättigheter enligt Europakonventionen att staten underlåter att göra sin rättvisa andel av de globala åtgärderna för att minska växthusgaskoncentrationen i atmosfären. Som andrahandsyrkande begärs att domstolen ska ålägga staten att fullgöra de förpliktelser som följer yrkandena.

Domstolen utfärdade stämning i mars 2023 - och staten, genom Justitiekanslern, har nu inkommit med svaromål.

Staten yrkar att såväl första- som andrahandsyrkandet ska avvisas.

Vad först gäller fastställsetalan menar staten att förutsättningarna enligt 13 kap. 2 § rättegångsbalken inte är uppfyllda. Talan avser inte ett konkret rättsförhållande, utan ett abstrakt rättsförhållande. En sådan talan strider mot förbudet mot abstrakt normprövning i 11 kap. 14 § regeringsformen eller i vart fall mot grundläggande värden i det svenska styrelseskicket.

En ytterligare förutsättning är att ovissheten om rättsförhållandet ”lända käranden till förfång”. I denna del har käranden anfört att ovissheten medför oro och ångslan samt en svårighet att planera för framtiden. Enligt staten uppfyller inte dessa känslor av obehag förfångsrekvisitet. Slutligen ifrågasätter

staten att talan är lämplig, vilket också är ett rekvisit.

Beträffande andrahandsyrkandet anser staten att den aktuella fullgörelsetalan inte kan prövas av konstitutionella skäl. Redan av regeringsformens portalparagraf framgår det är riksdagen som stiftar lag och beslutar hur statens medel ska användas. Bifall till kändens andrahandsyrkande skulle innebära att domstolen inkräktar på riksdagens och regeringens respektive ansvarsområden. Den går dessutom inte att koppla till en viss rättsföljd. Den kan inte heller knytas till känden eller gruppledammarna på något konkret plan. Till detta kommer att en fullgörelsetalan av aktuellt slag inte kan verkställas.

Att det finns internationella förpliktelser om rätt till domstolsprövning ändrar inte det anförda. Även om en sådan rätt skulle kunna tolkas in från dessa rättsakter finns det konstitutionella begränsningar som förhindrar en prövning.

I sak bestrider staten talan och anser sig inte behöva stå för några rättegångskostnader, oavsett utgången i målet.

Slutligen ger staten sin syn på frågan om hänskjutande till Högsta domstolen, så kallad hissprövning. Enligt staten är det inte lämpligt att hänskjuta frågan om statens ansvar för klimatförändringarnas risker. Vissa frågor kopplade till statens avvisningsyrkanden skulle dock vara lämpliga att få pröva i högsta instans.

Karl Engstrand

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Europakonventionen](#), [Föreningar, avfall och miljöskador](#), [Övrig miljörett](#), [Civilprocess](#), [Konstitutionell rätt](#), [Naturskydd](#), [Djur- och växtskydd](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skraddarsydd bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter